

**“Yhteistyöllä elämä hallintaan”
Kajaani/Riitta Romppainen**

PILKERYHMÄ

14.–21.9.1998

SUMMASSAARI

Ryhmän valintakriteerit

Koska tavoitteet ovat syrjäytymisen ehkäiseminen, toimintakyvyn ylläpitäminen, elämönhallinnan tukeminen sekä säästöt sosiaali- ja terveyssektorilla, ovat nämä vaatimukset kriteerien syntymisen pohjalla.

Yleiset kriteeri Kajaanissa olivat:

- yli 40-vuotias
- pitkäaikaistyötön tai useita työttömyysjaksoja elämän aikana
- yksineläjä

Ym. Kriteerejä täyttäviä ihmisiä oli useita joten ensimmäisen pilkeryhmän osallistujat oli valittava sen mukaan, minkälainen kenenkin henkilön sen hetkinen elämäntilanne oli. Tarkoituksena oli muodostaa ryhmä, joissa olisi myös pari kolme ”marginaalihenkilöä”, joilla ehkä sen hetkinen elämän tilanne olisi hieman helpompi ja heillä olisi toimintakykyä ja -halua toimia myös ryhmän toimijoina ja mahdollisesti myös innostajina ryhmän sisällä.

Yksityistetety kriteerit muodostuivat seuraavanlaisiksi:

1. Arkielämönhallintaonheikkoaelijokinongelmataivastaavaonniinhallitsevatällähetkellä elämässä, että esim. tavalliset päivärutiinit jäävät tekemättä tai vaativat suuria ponnistuksia tai tukea.
2. Sosiaalinen elämä vähäistä tai olematonta eli ei ole esim perhettä/sukulaisia paikkakunnalla tai ystäviä/tuttuja eli sosiaalinen verkosto on suppea ja ehkä muotoutunut yhden asian (alkoholi) ympärille

Pilkeryhmään pääsi 17 henkilöä, joista lopuksi 14 henkilöä lähti mukaan (8 miestä, 6 naista). Ryhmäläisistä noin 80 % täytti jommankumman kriteerin. Ryhmässä oli kolme henkilöä, jotka olivat tavallaan ryhmän tukipilareita mutta heillekin ryhmän tuki ja anti olivat uusia ja kasvatta- via ja näköaloja avartavia kokemuksia.

ENNAKKOTAPAAMISET

Tapasin kaikki ryhmäläiset henkilökohtaisesti kaksi kertaa ennen Starttiviikkoa. Ensimmäisellä kerralla kerroin pilkeryhmäajatuksen ja muutenkin tietoja projektista, ryhmään haluava henkilö kertoi itsestään sen minkä halusi tai pystyi ja tämän keskustelun perusteella oli tehtävä valinta pääsystä ryhmään (aika rajoitti.) Toisella tapaamiskerralla tapasin vain pilkeryhmään päässeet henkilöt. Keskustelimme Vielä ryhmän tarkoituksesta ja samalla täytimme yhdessä kyselykaavakkeen loppuosan.

Ryhmän yhteistapaaminen oli viikkoa ennen Starttiviikkoa. Tapaamisessa keskustelimme ryhmän pelisäännöistä ja viikko-ohjelmasta.

STARTTIVIIKKO 14.-21.9.

Lähdimme Kajaanista klo 9.00 aamulla. Osa porukasta oli jo hieman maistellut miestä väkevämpää.

Maanantai-päivä meni matkustettaessa illalla oli Liisan vetämä tutustumisillan- vietto. Yksi ryhmäläisistä ei kyennyt osallistumaan kuntonsa takia iltaan vaan nukkui pois humalaansa, yhteisestä sopimuksesta.

Tiistaina toinen mieshenkilö joi alkoholia niin paljon, että häiritsi koko tiistain ohjelmaa. Muut ryhmäläiset alkoivat jo hermostua ja mm. poistuivat tilaisuuksista, missä tilanne kärjistyi humalassa olleen miehen takia. Virheeni oli, että annoin liian suuren vallan miehellä häiriköidä tilannetta ja koko päivä meni tavallaan hukkaan virallisen ohjelman mukaan vaikka kyllä me vetäjät ja ryhmäläiset opimme myös tapahtumasta, myös vastaisuuden varalle. Toisaalta pelko toimia ja olla ryhmässä saattoi olla kova näillä kahdella henkilöllä ja kuten myöhemmin havaitsin, he nauttivat kuulumisesta ryhmään ehkä eniten koko porukasta (näkyvämmiin)

Sovimme kuitenkin, että keskiviikkona katsomme tilanteen ja jos häiriköinti on vielä yhtä kovaa, on pakko tehdä ratkaisuja ajatellen niitä ryhmäläisiä, jotka todella halusivat keskustella ja nauttia viikon antamista mahdollisuuksista. Eli jos joku jatkaa epäasiallista käytöstä ja juomista hänet passitetaan Kajaaniin.

Keskiviikko ja torstai sujuivat hyvin. Osa kaljoitteli muttei häiritsevästi ja osa ryhmästä otti jo kantaa jatkuvaan juomiseen. Jokainen otti osaa päivien ohjelmiin ja saimme jo kunnon keskus- telujakin aikaiseksi.

Periautaina yksi porukasta repsahti pahemmin ryyppäämään ja käytös oli aika törkeää. Keskusteluja käytiin aiheesta. Näkyviä tuloksia en saavuttanut tämänkään henkilön kohdalla mutta, toivon, että keskustelu pani edes ajattelemaan.

14.-21.9.98 Summassaari

Lauantai-sunnuntai menivät ohjelmien mukaan. Toisten huomioon ottaminen ja yhteistyökyky ja -halu testattiin viikonlopun ohjelman suunnittelussa:

Lauantaina meillä oli lähes koko päivä omaa ohjelmaa. Suunnittelimme yhdessä pelipäivän. Jokainen osallistui peleihin hyvin innokkaasti.

Myös sunnuntain ohjelmaa saimme suunnitella. Järjestimme oman illanvieton makkaranpaistoi- neen ja ohjelmineen. Tehtävät jaettiin ja ilta oli erittäin onnistunut ja teki ryhmälle hyvää ja ko- rosti yhteenkuuluvaisuuden tunnetta.

Yhteisen illan vieton alussa annoin oman palautteeni ryhmälle. Olin jo aikaisemmin jakanut

ryhmäläisille palautelomakkeen ja sovimme, että kerään ne täytettyinä paluumatkalla linja-autossa.

KYSELYLOMAKE, JONKA POHJALTA ON TEHTY PALAUTEYHTEENVETO, ON LIITTEENÄ SEKÄ YHTEENVETOLOMAKE

Viikon plussat

- + Onnistuin tavoittamaan ryhmään juuri niitä ihmisiä, keille projekti on tarkoitettu
- + hetkelliset onnistumiset ja henkilökohtaiset keskustelut ryhmäläisten kanssa onnistuivat suurimmalta osaltaan ja osa ryhmäläisistä avautuivat todella paljon (luottamus)
- + vaikeimmin alkoholisoituneet (käytöksen perusteella) nauttivatja saivat ehkä eniten ohjelmasta, ollessaan selvinpäin. Sain positiivista palautetta heiltä paljon.
- + paluumatkaosoitimienryhmäolijoryhmä jakyseltiininnokkaastiseuraavia kokoontumisia
- + paljon ennalta-arvaamattomia kokemuksia, jotka opettivat
- + viikko-ohjelmassa oli sopivasti fyysistä ja psyykkistä ohjelmaa. Myös ryhmän omalle ideoinnille oli tilaa

Viikon miinukset:

- alkupäivät menivät tavallaan hukkaan ajatellen ryhmän enemmistön toiveita ja odotuksia
- ryhmässä olisi voinut olla pari ”tukipilaria” lisää koska ryhmä oli niin monitasoinen ja -ongelmainen

RYHMÄN JATKOSUUNNITELMAT

Ryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran lokakuun ensimmäisellä viikolla. Silloin katsellaan valokuvat ja videofilmi.

Toisella tapaamisella keskustellaan teemoista, joiden ympärille tapaamisia voitaisiin järjestää ja suunnitellaan muutenkin toimintaa. Pohja toiminnalle mielestäni pitää olla ja ”mustaa valkoisella”, johon voi tarvittaessa turvautua, jos unohdetaan miksi mitään tehdään. Johtoteemoina ovat kuitenkin ryhmässä tekeminen ja siihen kuuluminen tasa-arvoisena

**”Yhteistyöllä elämä hallintaan”
Kajaani/Riitta Romppainen**

**RAPORTTI nro 3 4(4)
pilkeryhmä
14.–21.9.98
Summassaari**

jäsenenä sekä sitä kautta käsitellään mm. terveyttä, liikuntaa ja elämän hallintaa omalta kohdalta.

Tapaamme ainakin kerran viikossa ryhmänä ja henkilökohtaiset tapaamiset ja selviytymissuunnitelmien miettimisen aloitamme noin kahden-kolmen yhteistapaamisen jälkeen.

1. Mikä oli parasta viikolla?

Jokaisella vastanneista oli jäänyt retkeltä jotain positiivista sanottavaa. Kaikkein päällimmäiseksi retkeläisten mieleen oli jäänyt hyvä ruoka sekä hotellin palvelut, Liisan luennot, seura ja syntyneet ihmissuhteet. Mielekkääksi retkeläiset olivat myös kokeneet seuraavia asioita: kuntorykkeily, hoidot, Riitta, ympäristö, koskenlasku, kivikautisen kylän retki, ulkoilumahdollisuudet, ryhmätyöt, kylpylä, Kari Anderssonin jutut.

2. Mikä oli huonointa?

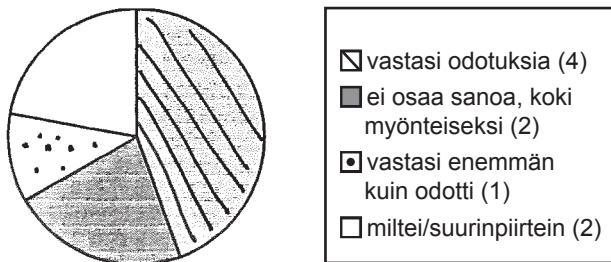
Hyödyllistä kritiikkiä vastanneilta tuli varsin kiitettävästi, vaikka muutama ei löytänyt viikolta mitään negatiivista. Kaikkein epämiellyttävimmäksi koettiin huono sää ja kuningas alkoholilla läträävät matkakumppanit. Muita pahan mielialan tuottajia: matkan kesto, joka asiasta nariseva ryhmän jäsen, ulkoilutapahtumien iltapainotteisuus, hotellin johtaja, "eloton" henkilökunta, ei luentoja ja paikallaan istumista, orkesterin taso naistentansseissa (tiistaina), ei huomioon ottoa esim. asuinkavereilta.

3. Mitä olisit toivonut lisäksi viikko-ohjelmaan?

Palautteen perusteella ohjelma oli varsin onnistunut, sillä melkein puolet vastanneista ilmoitti olleensa tyytyväinen ohjelmaan. Hieman häiritseväksi koettiin ohjelman paljous, muutama olisi halunnut lisää vapaa-aikaa. Muita ideoita: enemmän kuntoutuksesta, joogaa, rentoutumista, tavallisia kävelyretkiä luonnossa.

4. Vastasiko viikko odotuksiasi?

Vastanneiden odotusten täyttymistä voitaisiin kuvata seuraavalla graafisella kaaviolla:

Lisäksi eräs vastanneista kuvaili asian näin: Alkuvuorolla aika meni ryhmään tutustumiseen. Rehtiä reiluja kainuulaisia, välillä asioita olisi voinut ottaa huumorin kannalta. Omat ajatukset hajosivat toisarvoisiin. Muuten hyvä viikko.

5. Mistä aiheista on mielestäsi tärkeää puhua?

stressin purkaminen, elämänlaatua parantavat asiat, 2 x vuorovaikutus, yhteistyö, toisen kuunteleminen, yhteishenki, kyky hankkia työpaikka omista eväistä riippumatta, ”omasta aktiviteetista tulevaisuuden koordinointi” työllistämismotiivit, työttömyydestä johtuvia seuraamuksia, tulevaisuus: kartoittaminen, odotukset, motivaation psyykkaus.

6. Muita kommentteja?

Paikan taso, etenkin ruoan laatu ihan OK, Luennoitsija Liisa reipas, aiheiden käsittely osuvaa, esitys ja läpivienti pirteän iloisella tavalla, tukihenkilö Riitta erittäin sopiva tehtäväänsä (empaattinen, rauhallinen, herttainen, ystävällinen, iloinen, huolehtiva, hyvä kuuntelija, yksilöiden erojen tarkka huomioiminen).

Vetäjät hieman alkukankeita mutta parantunee kokemuksen kautta, paikka tarkoitukseen erittäin sopiva, kurssin pituutta voisi kenties arvioida uudelleen (maanantai–perjantai olisi tällä ohjelmalla ollut riittävä)

Hyvät vetäjät ja hyvä paikka. Ryhmän vetäjä joustava, luennoitsija joskus hieman yliaktiivinen teettämään ”tehtäviä”.

Ryhmän vetäjä oli yhteistyökykyinen, paikka oli keskitasoa. Paikka sopivan syrjässä, taso tarkoitukseen sopiva, vetäjät asiallisia. Oma ryhmän vetäjä asiallinen ja oikealla tavalla hommansa osaava. Luennoitsijalla korvattavaa joissakin asioissa (esim. ottaa huomioon ryhmän ikä, koska kyseessä ei ollut mitään murrosikäisiä).

Molemmat olitte erinomaisia. Teette todella arvokasta työtä panemalla itsenne likoon työttömien aktivoimisen hyväksi. Ihmettelin viikon aikana kuinkajaksoitte niin paljon. Hyvä paikka, viihtyisää ym. aina sai apua kun tarvitsi.

Paikka ok, pyhä-häkin reissu päiväsaikaan aivan rauhassa vaeltaen, jokaiselle omat eväät omaan reppuun. Tiukemmat otteet viinankäytössä. Parempi ehkä perjantaista perjantaihin, alkujännitykset tulee purettua viikonloppuna. Ihan onnistunut reissu näin ensimmäiseksi. Pientä hiontaa vaan! Kiitos.